

VIŠI PRIVREDNI SUD SR HRVATSKE

Drugostepena presuda br. III-S1-1389/73-2
od 24.IV 1974.

Vijeće: Gavro Badovinac, Ivo Bešker, prof.dr Branko Jakaša

Pomorski agent- Poslovni rukovodilac broda - U koliko osoba koja daje nalog agentu ne navede izričito da nastupa u ime druge osobe, ona je agentu osobno obavezna za obaveze koje proizlaze iz izvršenja naloga - Kod toga nije odlučna okolnost da li je agentu bilo poznato da brodovi kojima je dat nalog ne pripadaju nalogodavcu - Poslovni rukovodilac broda (manager of the ship) nastupa u vlastito ime u poslovanju brodom

Tužitelj je pomorski agent, a tuženi je njegov nalogodavac. Tužitelj navodi da mu je tuženik dao nalog za agentiranje dvaju brodova. Medjutim odbija nadoknaditi troškove navodom da brodovi nisu njegovi i da je on u utuženom poslu nastupao samo kao agent, tj. u tuđe ime, pa da prema tome nema pasivne legitimacije.

Tuženi smatra da je neodlučna okolnost što nije u nalogima tužitelju za usluge spomenutim brodovima naznačio da ne nastupa isključivo kao agent. Ističe da ni sam tužitelj uvijek ne naznačava u svojim nalogima kojima naručuje usluge kod trećih osoba da nastupa samo kao agent.

Prvostepeni sud, nakon izvedenih dokaza i provedene rasprave, donio je pobijanu presudu kojom je tužbeni zahtjev usvojio do iznosa od USA \$ 1.470,63 spp i iznosa od 1.830.- din. spp, jer je našao da je tuženi kod tužitelja naručivao usluge za spomenute brodove u svoje ime i za svoj račun; da tuženi tužitelja nije bilo kada ni bilo čime upozorio da nastupa kao agent, tj. u tuđe ime i za tuđi račun; da tuženi u oznaci firme nema izričitu oznaku da je agent; da tužitelj nije znao ni mogao znati da tuženi sporne usluge ne naručuje u svoje ime i za svoj račun; da prema tome nije osnovan tuženikov prigovor pomanjkanja pasivne legitimacije i da je stoga tuženi dužan platiti tužitelju izvršene agencijske usluge kao i naknaditi samo potrebne izdatke za ishodjenje privremene naredbe u spisu R-520/71 (za sastav prijedloga i taksu za privremenu naredbu dinara 115.- za sastav žalbe din. 315.- i taksu za žalbu din. 400.- ili ukupno din. 1.830.-).

Pravodobnom žalbom tuženik pobija prvostepenu presudu u dijelū kojim je usvojen tužbeni zahtjev do iznosa od USA \$ 1.470,63 spp, i do iznosa od din. 1.830.- spp, a zbog svih žalbenih razloga iz člana 342. Zakona o parničnom postupku, te predlaže da se ista preinači i tužbeni zahtjev u cijelosti odbije uvažanjem tuženikovog prigovora pomanjkanja pasivne legitimacije.

Ističe da iz isprava u spisu nedvojbeno slijedi da tuženi nije vlasnik spomenutih brodova te da je to i tužitelju bilo poznato. Prema tome smatra da je pobijana presuda iz izvedenih dokaza nepravilno zaključila da je tuženi sporne usluge naručio u svoje ime a ne u tuđe ime kao agent - zastupnik brođovlasnika.

Drugostepeni suđ je žalbu odbio iz slijedećih razloga:

Prvostepeni suđ rješavajući spor proveo je sve dokaze i utvrdio sve činjenice potrebne za pravilno rješenje spora, pa je na temelju tako utvrđjenog činjeničnog stanja donio presudu koju je iscrpno i jasno obrazložio. Tako utvrđeno činjenično stanje i obrazloženje presude i ovaj suđ u cijelosti prihvaća.

Ističe se još i slijedeće:

Agent brođa odgovara za sve obaveze u vezi s odredjenim brođovima jednako kao i brođar ako u pravnim poslovima s trećim osobama izričito ne naznači da nastupa isključivo kao agent ("As Agents only").

Obzirom na izloženo u predmetnom slučaju neodlučno je da li je tuženik vlasnik odnosnih brođova ili je to netko treći.

Naime, ni sam tuženik ne tvrdi da je u bilo kom poslu s tužiteljem naznačio da on nastupa kao agent, a to se ne može razabrati ni iz isprava podnesenih u toku spora u cilju dokazivanja spornih činjenica. Naprotiv, iz teleksa broj 191 od 4.II 1971. i teleksa broj 73 od 12.X 1971. i obračuna jasno slijedi da je tuženi davao tužitelju naloge za obavljanje agentskih usluga u svoje ime, pa je prema tome, u odnosu prema tužitelju, istupao kao nosilac posla i poslovanja sa spornim brođovima.

Nadalje iz isprava, pismena i izjave direktora tuženika od 15.IV 1972. u kojoj se izričito navodi da je

firma Foussos Brothers poslovala "manage" s brodovima "Kyma" i "Agriali" slijedi da je tuženi bio poslovni rukovodilac spornih brodova, tj. da je s njima poslovao. Naime, poslovanje s brodovima određene firme znači nastupanje na tržištu u vlastito ime, a eventualno za račun trećih - vlasnika odnosnih brodova, pa je to jedna vrsta komisionog poslovanja. U takvom slučaju poslovni rukovodilac kao nosilac posla (manager of the ships), pa bilo to i pomorska agencija odgovara agentu korespondentu za svako potraživanje prema brodu koje je agent korespondent izvršio po nalogu glavnog agenta - agenta poslovođje.

G.B.

VIŠI PRIVREDNI SUD SR HRVATSKE

Drugostepena presuda br. III-Sl-1900/73-2
od 24.IV 1974.

Vijeće: Ivo Bešker, Petar Sremac, prof.dr Branko Jakaša

Špediter - Špediterova odgovornost za izvršenje dobivene dispozicije i za brodarov rad - Izdavanje neistinite teretnice - Špediter je dužan postupati po nalogu svoga komitenta vodeći računa o njegovim interesima - Ukoliko dodje do poteškoća u izvršavanju komitentove dispozicije, špediter je dužan svoga komitenta o tim poteškoćama obavijestiti i zatražiti potrebne upute - Špediter je dužan s brodarom zaključiti ugovor o prijevozu za onoliko brodskog prostora za koliko to zahtijeva njegov komitent - Kad je špediter zaključio takav ugovor, on ne odgovara svom komitentu ako brodar ne ispuni svoju ugovornu obavezu i ukrca manje tereta od ugovorenog - Pod ovim uvjetima špediter je dužan brodaru uložiti protest, obavijestiti svoga komitenta i zatražiti od njega potrebne upute - Špediter nije dužan postupiti po komitentovom nalogu za izmjenu dispozicije koje je izvršenje u toku - Špediter ne odgovara za štetu koju je njegov komitent pretrpio zbog toga što je brodar na špediterov zahtjev izdao neistinitu teretnicu u kojoj je navedeno da je ukrvano više tereta nego što je stvarno ukrvano, ako je za izdavanje takve teretnice špediterov komitent znao i na to pristao - Pod ovim uvjetima komitent se u svoju korist ne može pozivati da je špediter postupao protivno načelu poštenja i savjesnosti

Tužitelj je špediterov komitent, a tuženik je špediter.